

Ez dago denbora-bolarik izan beharrik ikusteko estatuak demokratikoak ez diren edo batere demokratikoak ez diren moldaketa politikoetara egin dutela atzera, beren heldutasun instituzionalaren sorreran. COVID-19 agertu izanak eta horren inguruan sortutako osasun-larrialdiak azken hamarkadetako segurtasun-logika bihurtu du. Hasi finantza globalen presio ekonomikoetatik eta zenbait liderrek beren agintea gordetzeko duten premiaraino, krisi larri batean. Europan batez ere, ingurune informaletan politikak sortzeko joera izan da. Adibidez, Troika herrialdeen zorpetzearen mugak gobernatzeko moldaketa gisa ezartzea. Koktelak errealitate lizuna ekarri du: gure osasun sistema nazionalak hamar urteko murrizketaren ondoren erantzuteko prest ez zeudelako hil ginen.

Gure garaiko galdera politiko garrantzitsuenetako bat da Estatuak sistema kapitalistaren legitimitateari eutsiko diola metatze-prozesuekin batera. Modu sinpleagoan: nola jarraituko du hiltzen uzten, masen autokontzientziak Robespierre desagertu zuen gillotina-orria gogora ekarri gabe, arrazoizko irtenbide gisa. Entseututako soluzioak Kaliforniako kutsu bat hartu du, nazionalismo ustel bat gogorarazten duena. Administrazio publikoaren digitalizazioa, "España puede" oihukatuta, erreskatera doa.

Mugimendu horretan, paradigma nazkatu berri bat ikusten dugu: Estatu sistema eragilearen zorte bihurtzen joan da; "herritarrentzako zerbitzu-hornitzaile (pribatu)", José Luis Almeidaren hitzetan. Burgesiaren irudi eta antzera sortutako erakundeak *Google Play*-ren antzeko forma hartzen du, Googlek garatu eta operatutako lineako denda bat, edo zuzenean *Apple Store*ri, bakoitzak bere gailuan erabiltzen duen interfazearen arabera.

Hori nahastuta dago troikako beltzeko gizonen arrakastarekin; izan ere, gizon horiek estatuen gastu-ahalmena murriztu zuten, egitura organikoan austeritatea tatuatuz. Digitalizazio-inbertsioak edo ekoizpen-ereduaren egitura-aldaketak bere gain hartzeko finantzaketarik eta azpiegitura publikorik ez dagoenez, korporazio handiek gero eta espazio gehiago bereganatu dituzte Estatuaren barruan.

Paradigma horren azpian, Estatuak *App Store* gisa zerbitzatzea besterik ez du, enpresa pribatuek erabiltzaileei zerbitzu pribatuak eskaintzen dizkieten denda gisa, herritarrek zerbitzu publiko gisa beren bizitzako alor bakoitzean egin dituzten azken aurrerapen teknologikoak doan jasotzen dituzten gunea izan beharrean. Bestalde, herritarra merkatuaren bidez soilik egin daitekeen kontsumitzaile bihurtzen da, eta politikak, funtsean, lekua galtzen du; enpresa pribatu eskuragarrien aplikazioei buruzko ezagutzak ekintzaileen eta kontsumitzaileen arteko ekintza guztiak koordinatzen ditu. Hala, garai batean gobernuek erabiltzen zuten gobernantza desagertu egin zen, aurrez definitutako eta itxitako sistema eragile baten kalterako; sistema horren arauak Estatu Batuek zehaztu dituzte, eta, zehazki, Silicon Valleyk. Batez ere, Estatuak oinarrizko azpiegitura teknologikoaren kontrola galdu duelako gertatzen da hori. Funtzio politikoak betetzeko plataforma modu korporatiboan kudeatzen denean, etorkizuna distopia gisa agertzen da, eta ez da merkatuko logiketatik at geratzen.

Horizonte hori legitimatu egiten da gaur egun, administrazioak modernizatzeari buruzko aipamenen bidez, edo modu hegeliarrean azaltzen da gizateriaren azken estadioa goreneranzko bidean, baina beste alternatiba instituzional batzuk imajinatu daitezke, legezkoak, ekonomikoak, kulturalak eta politikoak. Horretarako, pentsa dezagun software eta kode irekiko komunitateetan. Horretarako, hainbat pertsonak kode irekiko software-proiektuak abiarazten dituzte banakako beharrak direla eta, bai arazo bat konpontzeko, bai pertsona

baten egunerokotasunean beharrezko funtzioa duen makina bat programatzeko. Hala, pertsona bakoitzak une oro hobetu dezake lehendik dagoen zerbait, nahiz eta berrikuntza teknikoak eta giza praktikak ere partekatu.

Ondasun komun en idealari esker, ezagutza, giza irudimena, sormena, musika, irudiak, arteak eta zientziak, kodea... eremu digitalean ukiezina eta infinituki erreproduzigarria den guztia ia modu magikoan hedatzen da sistema guztiaren bidez, eta, kasu askotan, iturburu-kodeari gehitzen zaio, eta pentsamendu-zirkulazio librea sortzen da, atzean inolako oztopo komertzial edo motibazio ekonomikorik gabe. Esan dezagun jarduera horretan gizakiaren berezko motibazioak altruistak eta eskuzabalak direla, gutxienez merkataritza-forma garaiko zentzu bakar gisa ezartzen ez denean.

Kode irekiko komunitateen praxian oinarrituta, Estatuak azpiegitura teknologikoak diseinatu, garatu eta zabaldu ditzake, herritarrei sorkuntza-praktika guztiak gizarteratzen edo kolektibizatzen laguntzeko. Pertsonak jarduera eta kezka sakonenetan barneratzea ahalbidetu behar luke, hala nola komunikazioan, harremanetan, autoantolaketa, modu kolektiboan, giza bizitza modu iraunkorrean erreproduzitzeko baliabide ekonomikoak, sozialak eta kulturalak sortzeko. Ikusi dugun bezala, gizakien jatorrizko jarduera talentuaz eta sormenez beterik dago, lanean esplotatzeko konpulsio inpersonalez harago, kapitalista batzuek beren irabaziak areagotzeko. Gatazka existentzialak konpontzeko joera naturala dago gure aurrean agertzen direnean. Prozesu horretan, norbanako gisa autorrealizazioan laguntzeaz gain, gizarte-gorputz osorantz zabaldu behar diren teknika eta asmakuntzen zerrenda osoa aurkituko dugu.

Hain zuzen ere, Estatuak azpiegitura digital batzuk eta gaitasun konputazional nahikoak eskaini beharko lituzke doan, baina, aldi berean, sortzen ari diren teknika guztiak instituzionalizatzeko eta beren sistema eragilean integratzeko mekanismo eratzailak ezarri beharko lituzke. Lehenak juridikoa izan behar du: jabetza intelektual pribatuaren eta ahaltsuen eskubideak indargabetzea, ezagutza benetan aske ibil dadin. Ondoren, epaimahaiak birpentsatzea, herritar bakoitzak enpresa pribatuei modu errazean eskatu ahal izan diezaien beren datuak beste era batera erabil ditzatela.

Esparru politikoan, burokraziak arduratu behar dira ekoizpen-harremanak ez diren gizarte-harremanak, *hub* kapitalistak edo ekitaldi korporatiboak ez diren topaguneak sustatzeko diru-laguntzak egoteaz. Hainbat foro sustatu behar dira ingeniarien, artisten eta letren munduko jendearen artean, zer plataforma garatu behar diren eta zer diseinu egokitzen zaien gehien nahi den gizartearen helburuei. Halaber, nola kapitalizatu jarduera horiek merkatuari modu alternatiboan, eta nola sortu aldaketaz besteko balio bat. Ezkerreko indarrek honelako galderak kontuan hartuko dituen eztabaidan aurrez aurre jarri behar dute, etorkizunaz pozik askatzeko eta Estatua *Appstore* bihur ez dadin, non oinarrizko zerbitzu guztiak ordainketakoak baitira, eta giza askatasuna merkantzia gisa trukatzera eta ordu luzez lan egitera mugatzen baita, gure garaiko berrikuntza teknologiko aurreratuen ahalik eta gutxien gozatzeko. Tresna digital horiekin hornitutako gizabanako antolatatu eta koordinatuek askoz aukera gehiago dituzte mundua baliabideen ustiapenaren ondorioz ez kontsumitzeko.

Azaleko irudia: [“Source code Brain”](#). [Christiaan Colen](#). [CC BY-SA 2.0](#) lizentziapean.

Artikuluak irakurtzeko (edo osterako) soinu banda proposamena:

Zabaldu:

- [Click to share on Twitter \(Opens in new window\)](#)
- [Click to share on Facebook \(Opens in new window\)](#)
- [Click to share on Telegram \(Opens in new window\)](#)
- [Click to share on Pocket \(Opens in new window\)](#)

